

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Burchardi VVormaciensis Ecclesiae Episcopi,
Decretorum Libri XX. ex Consiliis, & orthodoxoru[m]
patru[m] Decretis, tum etiam diuersaru[m] nationum
Synodis, ceu loci communes congesti, in quibus ...**

Burchardus <Wormaciensis>

Parisiis, 1549

De delictis regum, seu exemplis. xli.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10722

Nō innititur propriis viribus, nec à domino recedet cor eius. Regni fastigium, humili præsidet animo. Non eum delectat iniquitas, non inflamat cupiditas: sine defraudatione alicuius ex paupere diuites facit, & quod iuxta potestatem à populis extorquere poterat, sæpe misericordie clementia donat. Dedit Deus principibus præsulatum pro regimine populorum: & illis eos præesse voluit, cum quibus vna est eis nascendi, moriendique conditio. Prodeit ergo debet populis principatus, non nocere, nec dominando præmere, sed condescendendo consulere: vt verè sit vtile hoc potestatis insigne, & donum Dei pro tuitione vtriusque membrorum Christi. Membra enim Christi, fideles sunt populi: quos dum ea potestate quam accipiunt, optime regunt, bonam vtiq; vicissitudinem Deo largitori restitunt. Bonus rex facilius ad iustitiam à delicto regreditur, quàm de iustitia ad delictum transfertur: Vt noueris hoc esse casum, illud proposuimus. In proposito eius esse debet, nunquam egredi à veritate; quod si casu titubare contigerit, mox resurgere.

De patientia regum. Cap. XL.

Ex dictis eiusdem.

Plerumque princeps iustus, etiam malorum errores dissimulare nouit. Non quod iniquitati eorum consentiat, sed quod aptum tempus correctionis expectet, quando eorum vitia, vel emendare valeat, vel punire. Multi aduersus principes conjugationis crimine deteguntur, sed probatus volens Deus clementiam principum, illos malè cogitantem permittit, istos non deserit. De illorum malo, bene istis facit: dum culpas quas illi agunt, isti mira patientia indiget. Reddere malum pro malo, vicissitudo est iustitiæ. Sed qui clementiam addit iustitiæ, nō malum pro malo culpatis reddit, sed bonum pro malo offensis impertit.

De delictis regum, seu exemplis. Cap. XLII.

Ex dictis eiusdem.

Difficile est principem regredi ad melius, si vitiis fuerit implicatus. Populi enim peccantes, iudicem metuunt. Reges autem, nisi solo Dei timore, metuq; gehennæ coercerentur, liberi in præceptis prouunt, & per abruptam licentiæ, in omne facinus vitiorum labuntur. Quātò quilibet in superiori constitutus est loco, tantò in maiori cōuersa-

tur periculo, & quanto splendoris honore quisque celsior est, tanto, si delinquat, peccato maior est. Potentes enim, potenter tormenta patiuntur. Cui enim plus committitur, plus ab eo exigitur, etiam cum mēsurā pœnarum. Reges vitam subditorum facillē exemplis suis, vel ædificant, vel subuertunt. Ideo principem nō oportet delinquere, ne formā peccandi faciat peccati eius impunita licētia. Nam res qui ruit in vitiis, citō viam ostendit erroris. Sicut legitur de Hieroboam, qui peccauit, & peccare fecit Israël. Illius autem ascribitur, quicquid exemplo eius à subditis perpetratur. Sicut nonnulli bonorum principum Deo placita facta sequuntur, ita facillē multi praua eorum exempla sectantur: plerique autem apud iniquos principes necessitate magis quā voto mali existunt, dum imperiis eorum obediunt. Nonnulli autem, sicut prompti sunt sequi reges in malum, sic pigri sunt imitari illos in bonum. Sape unde mali reges peccant, inde boni iustificantur: dum precedentium cupiditatem & malitiam corrigunt. Nam re vera peccatis eorum communicant, si quod illi diripiuerint, isti retentant. Cuius peccatum quisque sequitur, necesse est ut eius pœnam sequatur. Neque enim erit impar supplicio, cuius errore quisque par est, ac vitio.

Quod reges legibus teneantur. Cap. XLII.

Vltimum est, principem legibus obtemperare suis. Tunc enim iura sua ab omnibus custodienda existimet, quando & ipse illis reuerentiam præbet. Principes legibus teneri suis, ne in se posse damnare iura, quæ in subditis consistunt. Iusta enim vocis eorum authoritas, si quod populis prohibent, sibi licere non patiantur. Sub religionis disciplina seculi potestates subiectæ sunt. Et quauis culmine regni sint præditi, vinculo tamen fidei tenentur adstricti, ut fidem Christi, suis legibus prædicent, & ipsam fidei prædicationem moribus bonis conferuent.

De disciplina regum in Ecclesia. Cap. XLIII.

Principes seculi nonnunquā intra Ecclesiam potestatis adeptæ culmina tenent, ut per eandem potestatem, disciplinam ecclesiasticā muniant. Cæterum intra Ecclesiam potestates necessariae non essent, nisi ut quod nō præ-

Ex dictis
eiusdem.

Ex dictis
eiusdem.